

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ТРАКТУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Іванюта Т.М.

В сучасних умовах господарювання, пов'язаних з кризовими ситуаціями, політичною нестабільністю, неузгодженістю та недосконалістю правової бази, відсутністю науково обґрунтованої концепції реформ, криміналізації бізнесу, підвищується зацікавленість науковців та підприємців питаннями пов'язаними із забезпеченням економічної безпеки господарювання.

Отже, питання чіткого розуміння понять безпеки, економічної безпеки та економічної безпеки підприємства для вітчизняних підприємств в сучасних умовах є надзвичайно актуальним та потребує глибокого та детального вивчення.

На сучасному етапі в науковій літературі та в нормативних документах не існує єдиного розуміння безпеки.

Аналіз літературних джерел довів, що більшість авторів розглядають «безпеку» враховуючи окремо певні моменти, що, на нашу думку, є важливими для формулювання даного поняття, а саме:

- мінімальну небезпеку;
- постійну зміну середовища та об'єкта;
- необхідність забезпечення діяльності (існування).

Але в цих визначеннях знайшли відображення деякі негативні позиції, що, на нашу думку, потребують вдосконалення. Основними з них є:

- трактування безпеки як повної відсутності загроз, що в реальному житті не може бути забезпечене;
- визначення стану об'єкта як constanta;
- формулювання стану об'єкта, при якому його необхідна діяльність спрямована на подолання загроз.

Враховуючи зазначені зауваження нами пропонується розглядати безпеку як стан об'єкта, при якому досягається усунення або мінімізація впливу небезпек та загроз до прийняттого рівня й забезпечується здійснення необхідної діяльності (існування) та можливість розвитку.

Таке визначення враховує динамізм зовнішнього середовища, постійно наявний ризик, забезпечує вирішення поставлених перед об'єктом завдань та передбачає можливість його (об'єкта) розвитку.

На сучасному етапі поняття «економічна безпека» також має велику кількість різноманітних визначень. Виходячи з них, можна зробити висновок, що поняття «економічна безпека» ототожнюється з «економічною безпекою держави» або «національною економічною безпекою» і під цим поняттям розуміють можливість народного господарства динамічно розвиватися, задовольняти реальні потреби суспільства, забезпечувати економічну незалежність держави і протидіяти загрозам та небезпекам.

Для суб'єктів господарювання в сучасних умовах найбільш важливою є економічна безпека підприємства. Найчастіше економічну безпеку зводять до протистояння економічним злочинам, але, на нашу думку, ця економічна категорія більш широка та ємна.

Проаналізувавши визначення науковців в цій галузі та врахувавши недоліки та позитивні моменти цих формулювань, ми пропонуємо наступне трактування поняття економічної безпеки підприємства: економічна безпека підприємства – це стан господарюючого суб'єкта, при якому він (господарюючий суб'єкт) досягає запобігання, послаблення або захисту від існуючих (або можливих) небезпек, загроз, непередбачуваних обставин, забезпечує стабільну діяльність, ефективне використання можливостей і розвиток в умовах конкуренції та ризику.

На нашу думку, дане визначення враховує всі позитивні моменти тлумачень науковців щодо поняття «економічна безпека підприємства», а саме:

- розуміння економічної безпеки підприємства як стану господарюючого суб'єкта;
- постійну мінімальну небезпеку;
- розвиток та ефективність діяльності, а не виживання;
- досягнення цілей бізнесу;
- умови конкуренції та ризику, що зумовлені динамізмом зовнішнього середовища.